

O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASI SOG'LIKNI SAQLASH
VAZIRLIGI

QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi
№ BD. 24/1-9/2.01
2024 «12» 08

TIBBIYOTDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI
FANINING MODUL DASTURI

OLİY TALİM

Bilim sohasi: 90000-Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lif sohasi: 91000-Sog'liqni saqlash
Ta'lif yo'naliishi: 60910100-Stomotologiya

Nukus-2024

Fan/modul kodi		O'quv yili 2024-2025	Semestr 2	ECTS - Kreditlar 2			
Fan/modul turi Tanlov		Ta'lif tili Qoraqalpoq/o'zbek /rus		Haftadagi dars soatlari 2			
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lif (soat)	Jami yukla- ma (soat)		
	Tibbiyotda axborot texnologiyalari	30		30	60		
2.	I. Fanning mazmuni. <i>1.1. Modulning maqsadi</i> – Tibbiyotda axborot texnologiyalardan foydalanish modulining bugungi kunda tibbiyot masalalarini echishda, hamda davolash va ilmiy - amaliy faoliyatni sifatli darajada olib borishda, axborot texnologiyalaridan to‘g’ri foydalana oladigan kadrlarni tayyorlashda alohida o‘rin tutadi. Bakalavrular zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida olingan tibbiy - biologik axborotni qayta ishlash, taxlil qilish, ish jarayonini avtomatlashtirish hamda to‘g’ri qaror qabul qila olishi zarur. Jumladan, matematik modellashdirish usslublari, internet tarmog‘ida, zamonaviy kompyuter texnologiyalari bilan ishlashni bilishi zarur. Axborot texnologiyalarining ahamiyati va rivojlanishini tendentsiyalarini bilishi texnik, dasturiy, tarmoq resurslaridan samarali foydalanish ko‘nikmalariga ega bo‘lishini talab etadi. <i>1.2. Modulning vazifasi</i> - tibbiyot sohasida kompyuter texnologiyalaridan foydalanishdagi nazariy va amaliy bilimlarni egallash, tibbiyotda qo‘llanilayotgan fizik va matematik modellar to‘g’risidagi zamonaviy nazariy bilimlarni egallash, tibbiy statistik ma’lumotlarni to‘g’ri taxlil qila bilish, taxlil qilingan natijalardan kelib chiqqan holda kasallikning oldini olish yoki davolash yo‘llarini aniqlash, axborot texnologiyalaridan foydalanish borasida asosiy amaliy ko‘nikmalarga ega bo‘lish, internet tarmog‘ida ishlash, axborot qidirish va ulardan foydalanish, tibbiyot axbot tizimlari xususiyatlari, ma’lumotlar bazasini tashkil etish, ekspert tizimlari va axborot xavfsizligi asoslарini bilishi kerak.						
	II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari). 2.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:						
	1-mavzu. Tibbiyotda ishechi o‘rnirlarni avtomatlashtirishda va tibbiy masalalarini echishda axborot texnologiyalari. Axborot texnologiyalari asoslari. AKT rivojlanishining huquqiy asoslari. Axborot haqida tushuncha. Kompyutering apparat va dasturiy ta’mnoti. Asosiy va qo’shimcha qurilmalar. Tibbiyot masalarini echishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari. Dasturiy ta’mnot. Kompyuterda masala echishning asosiy						

bosqichlari. Algoritmlash va tibbiyotda masalalarni echishda ob`ektga qaratilgan dasturlash tillari. Axborot havfsizligi. Viruslar va antivirusrular.

Kompyuter tarmoqlari havfsizligi.

“Axborot texnologiyalari”, “Tibbiyotda axborot texnologiyalari”, “Tibbiy informatika” fanlariga ta`rif berish, ularning rivojanish bosqichlari, huquqiy asoslarhamda jamiyatadagi o`ni haqida, sog`lioni saqlash tizimida qo`llanishi haqida ma`lumot berish. Tibbiy informatika, elektron-tibbiy yozuv, uning tibbiy klinikada qo`llanishi haqida ma`lumot berish.

Shaxsiy kompyuterlarning texnik ta`minoti. Kompyuterlarning asosiy va qo`shimcha qurilmalar, ularning vazifalarini. Sistemali blokni tashkil etuvchilarini. Klaviatura. Qo`shimcha qurilmalar va ularning vazifalarini. Kompyuterda ishlashda texnika xavfsizligi.

Kompyuter dasturlarining turlari: tizimli va amaly dasturlar. Operatsion sistemalar. Papka yaratish va uning tashkil etuvchilari. Fayl va katologlar, ularning ustida ishlash: nusha olish, ko`chirish, o`chirish, qayta nomlash. Piktogramma. Yartik. Disklar bilan ishlash.

Kompyuterda masala echingning asosiy bosqichlari. Algoritmlash asoslarini. Algoritim haqida tushunchasi. Algoritim xossalari va turlari. Algoritmlarning yozilish usullari. Algorimning asosiy strukturalarini. chiziqli, tarmoqlanuvchi, faktorlanuvchi algoritmlar. Tibbiy biologik masalalarni echingsha algoritmdan foydalananish. Dasturlash asoslarini. Dasturlashtirish tillari. Operatorlar haqida tushuncha.

Axborot havfizligi. Elektron axborot almashinuvni havfsizligining huquqiy asoslarini. Winrar, arj, zip - arxivatorlari. Kompyuter viruslarini. Virus turlari. Viruslarni kompyuterlarga ta`siri. Kompyuter viruslarini paydo bo`lishi. Viruslar bilan zaralanish jarayoni. Antivirus dasturlari.

2-mavzu. Tibbiyotta ishchi o`rinlarni avtomatashtirishda axborot texnologiyalari. Matni axborotni qayta ishlash texnologiyasi. Tibbiyot ma`humotlarini kompyuter yordamida analiz qilish. Tibbiyotda multimedia iilovalarini yaratishida dasturiy vositalar. Axborotni saqlash, saralash va qidirish texnologiyasi. Tibbiyot axborot tizimlari. Mutaxassis shifokorning ma`humotlar bazasini boshqaruvchi tizimlar. Ma`lumotlar yuazasini loyihihashtirish. MS Access dasturiyta `minotidan foydalananish.

Matn tahrirlagichlari va ularda ishlash. Word dasturini isg`ea tushirish. Word oynasini taskil etuvchilarini. Matnlar kiritish. Matni tekistash, shrift nominini va o`lchamini o`zgartirish. Matndan, so`zlardan nusha olish, qirqib olish va qo`yish. Hujjatarni fayl ko`rimishida saqlash usullari. Kiritilgan matnlarni tekshirish, xato larni tuzatish. Matnarga abzats o`rnatish usullari. Turli shakldagi blanklarni tayyorlash. Varaq o`lchamlarini o`rnatish, raqamlash. Kasallik varaqalari hamda ish blanklarini yaratish.

Elektron jadvallar. Excel oynasini tashkil etuvchilarini. Ustun va qatorlar bilan ishlash. Yacheyska va aktiv yacheyska. Yacheyskalarga ma`lumotlar kiritish. Berilgan jadvaldan foydalanim diagramma yaratish. Diagramma ustida ishlash.

Diagrammani formatlash, diagramma parametrlarini qo`yish, tipini o`zgartirish. Hujjatni formatlash va chop. Microsoft Office dasturi Excel yordamida tibbiy biologik va eksperimental qiymatlarga statistik ishlov berish va tahlil qilish.

Kompyuter grafik dasturlari va ularning qo`llanishi. Taqdimatlar yaratish. Kompyuter grafik dasturlari haqida ma`lumot Power Point dasturini ishga tushirish. Power Point oynasini tashkil etuvchilarini. Slayd yaratish, ob`ektlar o`rnatish va ularni formatlash.

Tibbiy axborot tizimlari haqida ma`lumot. Ma`lumotlar bazasi haqida tushuncha. Access dasturining imkoniyatlari. Microsoft Access ob`ektlari. Maydon tiplari. Master yordamida ma`lumotlar bazasini yaratish. Ma`lumotlar bazasini Accessda ob`ektlar jadvali, so`rov, shakl va hisobot turlarini yaratish. Ma`lumotlar bazasi jadvallarini tashkil qilish. “Zaprosi” (So`rovlar) tashkil qilish. Shakllar tashkil qilish. Ma`lumotlar bazasidan hisobot tashkil qilish. Master yordamida hisobot tutish.

3-mavzu. Web saytlar yaratishga yo`naltiligan dasturiy ta`minotlar. “Elektron poliklinika”, “Elektron hujjat aylanishi”, axborot tizimlaridan foydalananish. “Bemor”, “Xatlov”, “Emlash” axborot tizimlaridan foydalananish. Telekommunikatsion tizimlar. Himoyalangan aloqa kanalalarini sozlash (VPN uylanish), ulardan foydalananish hamda electron pochta (Outlook) tizimida ishlash. Elektron hujjat almashinuvni. Kompyuter tarmoqlari va ularda ishlash.

Web-dizayn va brauzerlar. Front page dasturi. HTML fayllar yaratish. HTML shablonlarini yaratish. Web-sahifada foydalantishni ta`minlash. Web-sahifalarida matn va grafikani taqdim etish. Sahifa fomini tanlash va rang bilan ishlash. HTML tilida nomerlangan va markerlangan ro`yxatlar. Jadvallar bilan ishlash. Multimedya elementlarini o`rnatish.

Mobil Teletibbiyot. “Elektron poliklinika”, “Elektron hujjat aylanishi”, axborot tizimlaridan foydalananish. “Bemor”, “Xatlov”, “Emlash” axborot tizimlaridan foydalangan xolda epidemik vaziyat monitoringi va nazorat qilish tizimi. Elektron pochta. Telekommunikatsiya tizimlari.

Kompyuter tarmoqlari. Tarmoqlarni texnik vositalari. Lokal, mintaqaviy va global tarmoqlar. Tarmoq topologiyasi. Internet tarixi. Internet texnologiyalar. Tibbiyot muassasasining kompyuter tarmog`i. Web-saytg`a kirish. Interneta interaktiv xizmatlar. Kerakli axborotlarni qidirish. Web-saytdagi gipermatn va gipersifiklardan foydalananish.

III. Amaly mashg`ulotlar bo`yicha ko`rsatma va tavsiyalar.

3.1. Amaly mashg`ulotlarning mavzular ro`yxati:

1-mavzu. ShKning apparat ta`minoti. Kompyuterning asosiy va qo`shimcha qurilmalarini.

2-mavzu. EHMDa masalar echish bosqichlari. Algoritmlar. Algoritmlarni ifodalash usullari. Chiziqli, tarmoqlanuvchi va takrorlanuvchi algoritmlar asosida dastur tuzish.

3-mavzu. Tibbiyotda ishchi o`rlamlari avtomatlashtirishda matnli axborotni qayta ishlash texnologiyasi. MS Word matn muxarririning keng imkoniyatlardan foydalanish. Matn abzarsiarini formatlash.

4-mavzu. Word tahrirlashchida jadvallar yaratish va formatlash. Jadvallarga axborot kiritish, formatlash, axborotlarni tartiblash va hisoblash. Matn hujjatlarini yaratish va ular usida ishlash bo'yicha amaliy ko'nikma.

5-mavzu. Sonli ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyasi. Tibbiyot ma'lumotlarni kompyuter yordamida analiz qilish. MS Excel jadval muharrirning keng imkoniyatlardan foydalanish. Ma'lumotlar kiritish va sahifalar bilan ishlashni o`rgatish.

6-mavzu. MS Excel jadval muharririnda matn, formula, diagramma va gipermurojaatlar bilan ishlash MS Excelda tibbiy-biologik ma'lumotlarni qayta ishlash.

7-mavzu. MS Power Pointning dasturiy ta'minoti va uning imkoniyatlari. Prezentasiya tayyorlash usullari va ularga qo'yildiggen talablar.

8-mavzu. Web savclar yaratishga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotlar.

9-mavzu. Tibbiy biologik masalaning statistik elementlarini aniqlash. Normal taqsimotga ega to'plam natijalini baholashni o`rgatish.

10-mavzu. Korrelyatsiya koefitsientini aniqlash va uni baholashni o`rgatish. Regressiya koefitsientini aniqlash va uni baholash. MS Accessda ma'lumotlar bazasini yaratish usullari.

11-mavzu. Internet tarmog`ida foydalanuvchilar registratsiyasi. Himoyalangan aloqa kanallarini sozlash (VPN ularish), ulardan foydalanish hamda electron pochta (Outlook) tizimida ishlash. Axborotlarni ilovalar bilan jo'natish va qabul qilish usullari. Elektron kasallik tarixini yuritish asoslarini o`rgatish Elektron kasallik tarixini yuritish asoslarini qo'llashni o`rgatish. "Elektron poliklinika", "Elektron hujjat aylanishi", "Bemor", "Xatlov", "Emlash" axborot tizimlaridan foydalananish.

12-mavzu. Macromedia Flash 8 Professional dasturida tasvir yaratish, animatsiya o`matish asoslar.

3.2. Modul davomida o'quv amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiyo'k'satma va tafsivarlar:

Talabalarning o'quv amaliyoti kompyuter xonalarida o'tkaziladi. Amaliy ko'nikmalar o`rgatish jarayoni batafsil rejalashiriladi va aniq hisob-kitoblarga tayanib, maxsus dasurlar yordamida tibbiy statistikasi ishlab chiqiladi.

Amaliy ko'nikmalar orqali statistik hisoblash ishlari, ularni dasturlari va dizayni tuziladi va amaliyotda qo'llaniladi.

IV. Mustaqil ta'lif va mustaqil ishlar

4.1. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari ruyxati:

2-semestr

1. Informatikaning fan siyatida rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlar va ularning hayotidan qiziqarli ma'lumotlar. Informatikaning boshqa fanlar bilan integratsiyasini yoritib berish
2. Raqamli axborot. Uni uzatish va qabul qilishning afzallik va kamchiliklari
3. Nauotexnologiyalar haqida umumiy ma'lumot berish, yaratilish va rivojlanish tarixini yoritish.
4. Bugungi kun tibbiyotining turli sohalarda nauotexnologiyalardan foydalanishning asosiy sabablari hamda uning natijalari.
5. Operatsion tizimlar haqida ma'lumot (LINUX, UNIX, Monolit va ko'p sahli, ...).
6. Kompyuter modellashtirvi stomatologiyada zamonaliv modellasshtirish turi sifaita.
7. Word matn tahrirlagichida turli xil blankalar yaratish (ariza, kasallik kartasi, analizlar blankasi va h.k.). Word matn tahrirlagichida hisoblash ishlarini bajarish. Word matn tahrirlagichida murakab formulali matnlarni yozish
8. Excel dasturida turli hisobotlar tayyorlash. Excel dasturida guruh tababalarning fanlar bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichi, sifat ko'rsatkichlarini hisoblash va jadval tuzish, natijalar asosida diagrammalar yaratish.
9. Berilgan tibbiyot ko'rsatkichlarining statistik tahlilini amalga oshirib, ular asosida hulosa chiqarish.
10. Tibbiy-biologik masala misolida matematik statistika elementlarini, general va tanlov majmualar, tassodify kattaliklarning taqsimot qonunini yoritib berish.
11. Tibbiy-biologik masalalarini echishda matematik statistika elementlaridan foydalanish, korrelyatsion bog'lanislar va regressiya tenglamasi.
12. Tibbiyotda matematik modellashtirish usulublarini o'rganish. Fizik va matematik modellashtirish, olingan natijalar asosida proqnoz qilish.
13. Elektron darslik, bo'lim yuzasidan test so'rovi yaratish va taqdimotini qilish
14. Elektron ta'lim turlari. Elektron darslik tayyorlash tamoyillarini yoritish.
15. Inspiring va CoursLab dasturlarida elektron darslik yaratish
16. "Adobe Photoshop dasturlarida ishlab" mavzusiga Power Point dasturida qo'llama-taqdimot tayyorlab, himoya qilish.
17. "Inkscape dasturlarida ishlab" mavzusiga Power Point dasturida qo'llama-taqdimot tayyorlab, himoya qilish.

<p>18. "GIMP dasturlarida ishlash" mavzusiga Power Point dasturida qo'llamma-taqdimot tayyorlab, himoya qilish.</p> <p>19. "Krita dasturlarida ishlash" mavzusiga Power Point dasturida qo'llamma-taqdimot tayyorlab, himoya qilish.</p> <p>20. "Pixlr dasturlarida ishlash" mavzusiga Power Point dasturida qo'llamma-taqdimot tayyorlab, himoya qilish.</p> <p>21. "Corel Draw dasturlarida ishlash" mavzusiga Power Point dasturida qo'llamma-taqdimot tayyorlab, himoya qilish.</p> <p>22. HTML da web-sahifa yaratish.</p> <p>23. Web-sahifalarga har xil effektarni qo'yish va sahfalarni bir-biri bilan bog'lash.</p> <p>24. Ma'lumotlar bazasini yaratish va ularni qayta ishlash.</p> <p>25. Tibbiy-biologik masalani echish misolda matematik statistika elementlari, general qilish va kiritish.</p> <p>26. Tibbiy-biologik masala misolda matematik statistika elementlari, general va tanlov majmualar, tasodify kattaliklarning taqsimot qonunini yoritib berish.</p> <p>27. Tibbiy-biologik masalalarni echishda matematik statistika elementlаридан foydalаниш, коррелятсион bog'lanishlar va regressiya tenglamasi.</p> <p>28. Tibbiyoda matematik modelllashtirish usulublarini o'rGANISH. Fizik va matematik modelllashtirish, olingan natijalar asosida prognoz qilish.</p> <p>29. Bemorni parvarishhashda kompyuter texnologiyalarining o'mi. Elektron hujjat almashinivi va uni stomatologiyada qo'llash.</p> <p>30. Kompyuter grafik dasturlarining stomatologiyada qo'llanishi.</p>
<p>4.2. Tavsiya etiladigan mustaqil ishlarning shakllari:</p> <p>Tibbiyotda axborot texnologiyalari moduli bo'yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar: turli xil keys, vaziyatlari masala va prezentsatsiyalar shaklida amalga oshiriladi.</p> <p>4.3. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'shatma va tafsiyalar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ayrim nazariy mazvularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish; - berilgan mazvular bo'yicha axborot (referat) tayyorlash; - nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash; - avtomatlashtirilgan o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash; - ilmiy maqola, anjumanga ma'ruza tayyorlash va hk. <p>V. Tibbiyotda axborot texnologiyalari moduli bo'yicha kurs iki rezult ko'zda tutilmagan.</p> <p>VI. Ta'lim natijalari. Kasbiy kompetentsiyalari.</p>

<p><i>Talaba:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tibbiyotda axborot texnologiyalar, tushunchalari va tasavurlarining unumiyligi, tibbiy olami jarayonlarini anglashda alohida ahamiyat kasb etishi; - Axborot tushunchalari va turlari. Tibbiyot masalarini echishda informatikaning o'mi haqida tushunchalarga ega bo'lishi; - Sog'lom jamiat qurishda axborotlashtirishning o'mi. Sog'liqni saqlash tizimini axborotlashtirishda jahon tajribalari va mammakatimizda bu borada olib borilayotgan ishlar; - sodda tibbiy biologik masalalarni matematik modelllashtirish haqida hishzig'i zamonda informatikaning o'mi va roli, ma'lumotlarni saqlash, qayta ishlash va uzatish; - tajriba natijalarini qayta ishlashning asosiy usullari haqida <i>bitish va ulardan foydalana olishi</i>: - kompyuter texnikasi bilan ishlashda texnika havfsizligi va gigienasi; - amaliy dasturlar bilan ishlashni; - ma'lumotlar basasi yaratishni, ular ustida ishlashni va dasturi ta'minotni; - dasturlash asoslarini va hisoblash texnikasidan foydalananish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>; - kompyuter grafika usullarini bilish va foydalana olish; - axborotlar almashinivi va uni izlashda internet tarmog'ida ishlash; - elektron pochta dasturi bilan ishlash <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>. - Tibbiyotda ishchi o'rinalarini avtomatlashtirishda va tibbiy masalarlarini echishda axborot texnologiyalari; - Tibbiyot masalarini echishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari. Dasturiy ta'minot; - Tibbiyotda ishchi o'rinalarini avtomatlashtirishda axborot texnologiyalari. Mantli axborotlarni qayta ishlash texnologiyasi. Microsoft Word man muxarririning keng imkoniyatlaridan foydalansh; - Sonli ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyasi. Tibbiyot ma'lumotlarini keng imkoniyatlaridan foydalansh; - Tibbiyotda multimedya ilovalarini yaratishdagi dasturiy vositalar. (Tibbiyot ma'lumotlarini taqdim etish uchun taqdimotlar yaratish MS Power Point, Prezi, Adobe Flash Player dasturidan foydalansh); - Mutaxassis shifokorning ma'lumotlar bazasini boshqaruvchi tizimlar. Ma'lumotlar bazasini loyihalashtirish. MS Access dasturiy ta'minotidan

- foydalanish;
- Telekommunikatsion tizimlar. Telemeditsina. Tibbiyotda elektron va masofaviy o'qitish;
- Web saytlar yaratishga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotlar. Tibbiyot tizimlarining axborot xavfsizligini ta'minlash assorlari *malakalariga ega bo'sishi kerak.*

VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari

- ✓ Ma'ruzalar
- ✓ Guruxlarda ishlash
- ✓ Taqdimotlarni qilish
- ✓ Jamoa bulib ishlash

VIII. Kreditlarni olish uchun talablar

Tibbiyotda axborot texnologiyalari modulli bo'yicha baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi.

Talabalarning modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkazildi:

- joriy nazorat (JN);
- yakuniy nazorat (YaN).

Modulga ajarilgan 2,0 kreditni talaba JN davomida yig'adi.

6. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Bazarbayev M.I., Tulaboyev A.K. va boshq., Tibbiyotda axborot texnologiyalari, Darslik. Toshkent. 2018.y.
2. Bazarbaev M.I., Ermetov E.Ya., Sayfullaeva D.I., «Ta'linda axborot texnologiyalari», Darslik. Toshkent. 2018.y.
3. Omelchenko V. P., Demidova A. A. Meditsinskaya informatika, Uchebnik. M.: GEOTAR-Media. 2019 g.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Shortliffe, E. H., & Cimino, J. J. (2013). *Biomedical informatics: computer applications in health care and biomedicine*. Springer Science & Business Media.
2. Shortliffe, E. H., & Cimino, J. J. (2014). Biomedical Informatics: Computer Applications in Health Care and Biomedicine.
3. Lambert, J., & Lambert, S. (2015). *Windows 10 Step by Step*. Microsoft Press.
4. Abdugodirov A.A., Pardaev A.X.Masofali o'qitish nazariyasi va amaliyoti. -T.

Fan, 2009.

5. Agaponov S. V. i dr. Sredstva distantsionnogo obucheniya. Metodika texnologiya, instrumentariy. / Avtor: Agaponov S. V., Djaliashvili Z. O., Kreichman D. L., Nikiforov I. S., Chenosova E. S., Yurkov A. V. / Pod red. Z.O. Djaliashvili. — SPb.: BXV-Peterburg. 2003. — 336 s.
6. Andersen, Bent B. Multimedia v obrazovanii / Bent B. Andersen, Katya van den Brink — M.: Drofa, 2007. — 224 s.
7. Ibragimov I. M. Informatonnje texnologii i sredstva distantsionnogo obucheniya: ucheb, posobie dlya stud. vissch. ucheb. zavedeniy / I. M. Ibragimov ; pod red. A. N. Kovshova. — 2-e izd., ster. — M.: Izdatel'skiy tsentr «Akademiyav», 2007. — 336 s.
8. Krasnova G.A., Belyaev M.I., Solovov A.V. Texnologij sozdaniya elektronix obuchayuuix sredstv: 2-e izdanie. — M.: MGU, 2002. — 304 s.
9. Sabirova D.A. Multimedijke sistemi i texnologij. Uchebnoe posobie -T: TGEU, 2012 g.
10. Sabirova D.A. Multimedia tizimlari va texnologiyalari. O'quv qullamna -T: TDIU, 2014 y
11. Muxammad Amin Yalyo. Internetdag'i tahdidlardan himoya, "Muvoroumaxr" nashriyoti, 2016 y.
12. Xolmatov T.X. Informatika i informatonnje texnologii. T.: "UME"si, 2003 g.
13. Sattorov A. Ma'lumotlar bazasini boshqarish sistemasi. T.:Fan va texnologiya, 2006
14. Xolmatov va boshqalar. Informatika, Oliy o'quv yurtlari uchun darslik, O'qituvchi T. 2003.
15. Safarov T.S. Tajribaviy ma'lumotlarni qayta ishlash usullari. O'quv qo'llama Samarqand, SamDU, 2001 y.

Internet saytlari:

1. <http://www.ziyonet.uz>
2. <http://www.edu.uz>
3. <http://www.pedagog.uz>
4. www.tma.uz
5. www.lex.uz
6. <https://www.coursera.org/>
7. <http://www.dlearn.org/>
8. <http://www.sakaiproject.org>
9. <http://dc.uz/>
10. <http://www.active.uz/>

	11. http://vacademia.com 12. http://elearning.zn.uz/ 13. https://gnomio.com 14. http://www.efrontlearning.net/
7.	Fan dasturi Qoraqalpogiston tibbiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan. Institut kengashining № <u>11</u> bayonnomasi « <u>08.08.2024</u> yil.
8.	Fan/modul uchun masullar:
	1. Ibraimov Quralbay Genjebaevich – assistant. 2. Paxratdinov A.A. – Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti «Anatomiya, klinik anatomiya, gistolologiya, fiziologiya va biofizika» kafedrasи dosenti, k.f.n.
9.	Taqribchilar:
	1. Djaykov G. – TATU Nukus filiali fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) 2. Paxratdinov A.A. – Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti «Anatomiya, klinik anatomiya, gistolologiya, fiziologiya va biofizika» kafedrasи dosenti, k.f.n.